

Pori wri di patri dri Kirisi kbe be bo Kdenti Di mpatri t nati

Pori wri di patri dri Kdenti kbe, k ti d kanti bo y Pori do boten me arm, Kdenti kbe ne wenwe be ko metaumm do domm. Kdenti kbe do carmu Pori timmmnti be i yiemm ke do mPori menk tu Kuyie nko tnti. K Pori be wri ke bo be benke o tum Kuyie nko tnti. Mukmm niimm mielke k Pori nyuknko Kdenti kbe knti ke tu be nniti.

Di mpatri nati du ke domm

1. Pori do boten me arm Kdenti 1-7
2. Pori dumm k be pamm idit Sedisademmu e k becrib kpei 8-9
3. Pori nakm o tu w 10-13

Mudummu

¹ Mi mPori Kuyie nku d k n na nYesu Kirisi k ditnni ne ti npo Timntee, ti di wri di mpatri, dndi Kirisi kbe bemou be bo Kdenti n Akayii omou mielke. ² Kuyie nti cice ne ti Yi nYesu Kirisi be di du mmesa nn diwi.

Kuyie nnrikunkom ti yemm

³ Ti snti Kuyie nti Yi nYesu Kirisi cice, ti cice we mke mesmm k nrikunko ti yemm meborime memou mielke. ⁴ O nrikunko ti yemm k d bo yie nke ti na knrikunne be bo meyecarm mielke be kme mme n k ti du mmu wrimu.

5 Kéndònnè ti féñrìmè Kirisi kpéí mm̄ediè, mèè botí nku ò nárikùnkomè ti yèmmè mediè. **6** Ti féñrì kè dè bo nárikùnne di yèmmè mm̄e, kè dí pétē medetímè. Kirisi nárikùnne ti yèmmè kè dè bo nárikùnne díi kɔ̄m̄e, kè dí mmi ndi féñrì díi mònnì ti féñrì mèè féñtímè. **7** Ti yé ke dò ndi ti wéññè mèè botí ke féñrì, di yóó m̄e nti wéññénè ti kó kuyéñnaatí mièke.

8 N kəbe ti dó dí yíéntému ti féñtémè mèè botí Asii temp̄ mmièke, kè dèè cíñke ké ti yõntε, kè tí keté kε í nyé ke dò nti bo nfòù. **9** Ti mènke sòò í yé ke dò nti bo nfòù, ke bútinko kénkémmú Kuyie mmáà, kunku kùù ɔɔ duó nkè becíribèè yánté. **10** Kuù ti deeténè muküü, nkè yóó nti deerí, ti ku mbúó, kuù yó nti deerí sââ. **11** Ke yé di yóó nti wéññémè ke báá nKuyie, nkè kùù cɔuté di báammu ké ti dòò mesàà, nkè dí kù sântε de kpéí.

Pɔɔri do dómè kékɔtε Kódenti kewéte keyóu

12 Nte dè ti naatinè tì: Ti yèmmè ti náámmu ti borime wennimè kè ti dò mpáíí kutenkù mièke, kε né dɔke wenni di borè, dè í tú nè onìtì kó meciì, ndè bonní Kuyie nkó mesàà mborè ndε. **13** Ti di wãú tì í cäännè di kaà ntì ke tì yo. Ti yèmmè dòmmè ti ti ndi wãri, kè n yé ke dò ndi bo tì kàa nkékeè timou páíí. **14** Di yíéntému bàmbà ndikéè tì tú ti Yiè nYesu Kirisi yóó wétenímè kè di yèmmè ti narikenè ti kɔ̄m̄e di naatinémè.

15 Nè de kó kuyéñnaatí kpéí nkε n do dómè kékɔtε di cie, kéyíé kénárikùnne di yèmmè, **16** képësté kékɔtε Maseduɔnni kénwëtiní kè dí n teenñè kè n kɔtε Sudee. **17** N do tú díi mònnì m bo kɔtoo ke wántímáà? N do sɔñtε kénnaá m máà? Ke níí bo yíé

kéwẽtẽ ke dò áà? ¹⁸ Kuyie nyému n do í soúmmè, n nà í bo yèdée. ¹⁹ Timontee nè Sidiféé nè mí mmómmuɔ, ti di náké Kuyie mBiré dèè kpéí, nYesu Kirisi õõ í nyí õõ, kewetẽ ke dò áà. ²⁰ Yesu Kirisi kotenímè dèè benkú ke dò nKuyie õõ í mbéi nkéceete. Dèè te kë ti õõ yí nè Yesu yètìrì: Kè dè mme ndò. Kédéúkùnné Kuyie nyètìrì. ²¹ Kuyie nkumómmənku kuù ti tāaté timoù nè dínni, ke ti kpénkùnné Kirisi kó metaummè mieke. ²² Kuù ti cànné ke ti duó mMuyaánsààmù mùù benkú kù ti baané mèè sàà.

²³ Kè n soúmmu Kuyie nni nkua! N yí dó kékàaré di yèmmè dèè te kë n yí wèttoo di cie Kədənti. ²⁴ N yí dó kékàaré di náké nè muwérímú di dò nkéntü mmèè botí Kirisi. Di kpenkemu kë n dó kénáríkùnné di yèmmè.

2

¹ Dèè te kë n tāaté ke í dó kewetoo di cie kékàaré di yèmmè. ² M me nwúómmè dímbe kë n yèmmè naati, kë n càaré di yèmmè, n yèmmè tēnké né nnaatinè òmbé? ³ Dèè te kë n di wàri n sòò di wàri tì. N do í dó n kotoo kë n yèmmèe caarènè n na nwúó mbé kë mè naati. N yému ke dò nké n yèmmè naati, di kóme múnke bo nnaati. ⁴ N sòò yó ndi wãñ nè tinønnieti nti nè møyencaarimé, dè í dò n dó kékàaré di yèmmè, n dó dí banté n di dó mèè botí nku.

Ti bo cíémmè wèè dòò møyei

⁵ Kòò móù te kë n yèmmè càaré, mìi máà kóme í càaré, timoù ndi, yoo bémabé di mieke kë n dòke báá dè sñú. ⁶ Kusükù di mieke ò cóníne mèè cónnímè sànnèmu. ⁷ Di mmànnì di dò nké ò cíémmu kénáríkùnné o yèmmè kë mè dòke báá càaré. ⁸ N di náammu ke tú dòoné dèmaré kòò banté di ò dómè.

⁹ Dëè te kè n di wàri dipátíri kε bo di yááké kéyà kè di yíé n kó itié nyimou. ¹⁰ Kè di ò cíé nho yei, m múnke ò cíémmu. N dò nkécíé nwè, nh ò cíémmu di kó mesàà nkpéí kè Kirisi yé. ¹¹ Dè bo yiennémè kè dibòà báá pété mëfié nkë yé di yémmemu dibòà yémmè dòmmè.

¹² N tùòkε dìì mònnì Todowaasi kè Kuyie nkpeté kuce kè m bo pí mmutɔmmú. ¹³ N yí nyà n népo Titi kè n yémmèe caàrè kè m bè cau nképëeté Maseduønni.

Fekperínafé kəbe

¹⁴ Kuyie nyètìrì ndeu, kunku kùù ti tanné fekperínafé miékε, nè Yesu Kirisi kpéí. Kè ti dò tùdààrì kufɔɔku kunatikù kou tipütì timou, ke bo nte kè benítibèe banté Kirisi. ¹⁵ Kirisi ti dòò tùdààrì wèè fɔɔku naati wè nwe Kuyie nkpéí, bëè coorí nè bëè fieti kè bëè bo nkù yo. ¹⁶ Kè ti tú bëè í coorí be borè kufɔɔku kùù kòù. Ke tú bëè coorí be borè kufɔɔku kùù duò mmufòmmu. We mbo na képí nde kó mutɔmmú? ¹⁷ Ti í dònne bëtəbè bëè dòò Kuyie nnáañti kupotaá, tínti náá nKuyie nnáañti weti weti nwe, kε yé kuù ti tɔmmè kè ti tú Kirisi kó bëtɔmbè.

3

Metaummè pàmmè kó bëtɔmbè dò nkéndòmmè

¹ Ti mè mbéi ntì ti sántí timáà ndaà? Yáà ti dò nkénto yepáte nyé yèè bënkú ti tú bë, kéndònnè bëmabè dòòrimè? Yoo di ti duønní di kó yepáte?
² Dìì tú yepáte yèè bënkú ti tú bë, kè benítibè bo ndi wúó nkébanté ti pí mmùù tɔmmú. ³ Dëè bënkú di túmè dipátíri Kirisi wàri dì kε dì nti duó ti di náké

dìi mònnì Kuyie nnáa ñtì. De kó dipátíri í wàrinè mewâânié, dì wàrinè Muyaánsààmù mmu, dì í wàri titâpiéti ñinkè, dì wàri menitiyèmmè miëke nké.

4 Ti náá mmië nké í yîëkù Kuyie mborè ti tâ mëè kpéí nKirisi. **5** Ti í yë ntû pí nde kó mutõmmú nè ti kó muwërimú ti ðoðri dëè kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. **6** Ke yé kù ti duómmè muwërimú kë ti naá mmëtaummè pàmmè kó betõmbè. De kó mmëtaummè pàmmè í bonní ikuó ìi wàri i borè. Ikuó koumu kë Muyaánsààmù fòùkùnko.

7 Ikuó bë do wâñ ì yetârè ñinkè ì do kôumu. Nè memmè ke nneínè Kuyie nkó kuwenniku diékù, bá kù me ntûmè kùù pënkké, kë Moyiisi ìikè mpïnti bá Isidayeeeribe í nna ke bo nhò wûo. **8** Kè Kuyie nkó kuwenniku diékù do bonè ikuó ìi kòù, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùù duá mufòmmu képëëté kù do dòmmè. **9** Kè kuwenniku do bonè ikuó ìi kòù, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùù wénkùnko benítibè képëëté kù do dòmmè. **10** Ti báá na kétúóté Kuyie nkó kuwenniku di mmònnì kôku kéheññenè kùù do pïnti, di mmònnì kôku kù pëëtému. **11** Kè Kuyie nkó kuwenniku do bonè dëè í yóó mëntë, kù bo mbonè dëè yó mbo sââ képëëté kù do dòmmè.

12 Ti me nyémè ke dò nkù í yóó deè, dëè te kë ti náá nké í yîëkù. **13** Ti í dònnè Moyiisi wèè do ñô kââ nho ìikè kuyààkù bá Isidayeeeribe í nyà Kuyie nkó kuwenniku dëè dìi mònnì. **14** Memmè kë de kó kuyààkù kpaá kânké be yèmmè, kë bë kâà mmëtaummè kótímè kó dipátíri ke í banní. Kâà í wënnénè Kirisi dë ñô í nda kââté. **15** Nè yíenní ke dë baâ kpaá ke bë kânké, kë bë kâà mMoyiisi

kó yepáte ke í banní. ¹⁶ Onítì cōuté dìì mònnì ndi Yesu, de kó kuyààkù ɔɔ kāätémè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè ntúmè Muyaánsààmù. Muyaánsààmù borè kunaatí de mbo. ¹⁸ Tínti bëè cōuté Yesu, kè de kó kuyààkù kāäté, ti məkemu Kuyie nkó kuwenniku kè kù ti ceeri kè ti naà nnè ti Yiè nyewe yemou duómè ke maori o kpetì. Ti Yiè nkó muyaá mmuù pī nde kó mutɔmmú.

4

Tikpàti tìì bo tiyaamatì miéké

¹ Kuyie nkuù ti dòò mesàà nké ti duó nku kó mutɔmmú, deè te kè ti mù pī nké ti kɔñtì í yárikú. ² Ti yóumu medøðrimè disòrì kōme, ti døðrimè memou siému, ti í cií nhòmou, ti í ceeri Kuyie nnáañtì. Ti náá ntimómmønti nti benítibè kè Kuyie nwúó, bëè dó timómmønti bë bo na kébanté. ³ Bá kè Tináañsààtì ti náá nti kpaá ke sòù, ti sòùnè bëè fieti bëmbe. ⁴ Bè í yie nké yé kutenkù kuù nkoo kpààtì dibøò bë yéñkùnnemè ke bë dìítí bá bë í yau Tináañsààtì kó kuwenniku, Kirisi kóku kùù ti benkú Kuyie ndòmmè. ⁵ Ti í náá nti mómmømbé kpéí, ti náá nYesu Kirisi kpéí nké, wèè tú ti Yiè, ti tú dìì kó betɔmbè Kirisi kó metaummmè miéké. ⁶ Kuyie nkùù yí kuwennikuu mííté dibünnì miéké kuù mííté ti yèmmè miéké, ke ti benké ku kpetì nè Kirisi borè.

⁷ Ti dònnè tiyaamatì nti kè dèmarè sààrè bo ti miéké, kè benítibè bo banté de kó muwërimú í túmè ti kómu kè Kuyie nkómu mmu. ⁸ Bè ti féñkomu bë me nyí ti na, ke ti ãà iyñèké ti kɔñtì me nyí yárike. ⁹ Bè ti féñkomu kè Kuyie nti bonè kè bë ti buò nké ti iiti.

10 Kè bè ti wantinè mukũū mbè do mù wantinèmè Yesu, kè bè bo banté Kirisi fòùmè ti miéké, **11** ke ti wantinè mukũū nsââ Yesu kpéí, kè bè bo banté Yesu fòùmè ti kó tikὸntì tìì yóó kú ti miéké. **12** Ti náá ntìì náañsâàtì kè di péu mufòmmu tìì te kè bè dó ké ti kuø.

13 Ti wârimu ke tú: N yièmmu deè te kè n nàá. Ti múnke yièmmu deè te kè ti náá. **14** Ti yému ke dò nKuyie nkùù te kè ti Yiè nYesu yânté kuù yó nte kè ti yânté nè díndi kè ti wënné kékate kémbo ku borè. **15** Ti féürì dû kpéí nke kusükù di miéké bo pété Kuyie nkó mesàà kè ku kó yesââ ndøke deuke.

Tikὸntì tìì yóó kú

16 Deè te kè ti kὸntì í yârıkú, bá kè tikὸntì cîtiri ti wërè yie péúmu muwërímú yewe yemou. **17** Ti féürì sámþó nwe kè de kó mëfëütímè yóó pëëté, deè ti tünni ke bo ti tanné Kuyie nkó tikpetì miéké tìì deu ke í sénní ke yóó mbo sââ, tì pëëtému ti mè nyo mmëè sémmè. **18** Ti í wanti ti nuø nwúó ndè, ti wanti ti í wúó ndè ndè, onìtì wùó ndè ñõ í nhøate, ti í wúó ndè deè bo sââ.

5

1 Ti yému ke dò nti kó tikὸntì tii ntú yefé nyé kè ti bo yé miéké, kè yé ku dìì yiè, Kuyie nti duómmu sicékperí keïnkè kumómmønku kù maá sì, siì yó mbo sââ. Si í maánè sinitinòu. **2** Deè te di mmònnì kè ti féürì de kó yefé miéké ke dó Kuyie nti duó nkeïnkè kó sicéï. **3** Ti më nyóó tamè de kó sicéï ti í yóó nfeio. **4** Ti mëkè tìì kὸntì këtenkè kie nti ti féürkomu, kè ti áàrì, ti më nyí dó ke kú kénkpà tikὸntì, ti dó këpété

kεĩnkè kpεti nti kè dèe yie nkè mufòmmuu maánko mukũú. ⁵ Kuyie nkuù dè dòò ti kpéí nkε ti duó Muyaánsààmù mÙù benkú kù ti baanèmè mesàà.

⁶ Ti kpaá bo dìì mònnì tikõntì tiì mmiékε ti ítókénè ti Yiè ncñéttè ti kõmbùàtì mε nyí duò. ⁷ Ti kérí nè metákùmè mmε dè í tú ti dè wùò. ⁸ Ti kõmbùàtì í duò, ti pëtinkε dó kényemu ti nkõntì miékε kékate ti Yiè mborè. ⁹ Deè te kè ti wanti kè ti ku yoo ti fòù Kuyie nti pénsìrì. ¹⁰ Ke yé ti yóó còmmumè diyìè marì Kirisi iìlkè kòo yietí bá wè dòòrìmè do dòmmè, mesàà nyoo meyei nhò dòò mè ò kpaá fòù dìì mònnì.

Onitipànwè

¹¹ Ti dé ti Yiè nwe kε pí nho tòmmú, kε yñõnní benítibè o borè. Kuyie nyému ti yèmmè, kè n yèmmè dò ndi múnke n yé. ¹² Ti í dó késántè timáà, ti dó ké di náké ti náammè mmε timómmonti kè di yèmmè nti naatinè, kè di níí na kéténné bèè di náánnè sipøø bá dè í bonní be yèmmè miékε. ¹³ Kè ti wàáté, ti wàáté Kuyie nkpéí nkε, kè ti yèmmè mè nwenni mè wenni dìì kpéí. ¹⁴ Kirisi kó medákùmè mεè ti temmù, kè ti yé kε dò nhonítì omáà kú dìì mònnì benítibè bemoù kpéí, timoù ti kumu. ¹⁵ Ò ku timoù ti kpéí nkε, ti téñkε í te timáà, ti dò nkénfòù wèè kú kε yáñté ti kpéí o kpéí nkε.

¹⁶ Kè dè dò mεmmε ti téñkε í wúó nhòmøù nè menitiyèmmè, ti mε ntéñkε í wúó nKirisi nè menitiyèmmè. ¹⁷ Kòò møù tàunnè Kirisi ò naá nhonitipànwè nwe kè dè kótirè demoù pësté, demoù kè dè naá ndepànnè. ¹⁸ Demoù Kuyie nkuù dè dòòri, kunku kùù ti taunnè kumáà nè Kirisi borè, kε ti duó

mmutmmú k  ti bo ny  n  b n t b  ku bor  k  b  e k  taunn . ¹⁹ Kuyie ntaukon  kum   b n t b  n  Kirisi bor  nd  ke b  c  nk  be ye  nk  ti du  nd  k  mut mm  k  t  t n k  metaumm  kp  .

²⁰ Ti c  mm  Kirisi k  dif t r  ndi ke di n  ann , Kuyie ndi n  ann  ti n  mi ke nk , ti di b  amm  k  t  d  yie nk  taunn  dim   Kuyie. ²¹ Kirisi do i  m ke me ei mmam , k  Kuyie nh   to  nti k  me ei mm m ou k  d  bo yie nk  k  ti sa k n ne.

6

¹ T nti b  e w  n  Kuyie nk  p  nku t mm , ti di n  amm  k  t  di b  a y  o k  Kuyie ndi du  mm  e s    ny   detet r . ² Ti w  rimu ke t : N k  mu a b  amm  dim  nn  s   r , k  i  co ut , ke da te nn , n  d  ke da de et  d l  m  nn . T  , dim  nn  s   r  t  d . Y   nwe Kuyie nd  m  k  da de et !

³ Ti i  d  ti d  r m  e b  nh  m u, k  b  e w  t  ti t mm . ⁴ Ti d  b  e b  nt mu ti d  r m  e m  m ou mi ke ti t  m  Kuyie nk  b  t mb . D   te k  ti f   r  ke    r , k  ti y  mm  c   r , k  ti mi. ⁵ K  b  ti puot , ke ti k  t , ke suk  b n t b  k  be mi ke ti pe k , k  ti p  mut nyonkumu, ke went  inu , ke went  dik  nn . ⁶ K  Muya  ns   m  tu ti te nn  k  ti borim  w  nn , ke ti y   Kuyie nn  a  t , ke m ke mem  nn m , ke nit , ke d  tit b  m  mm u . ⁷ Ti n  a nKuyie nn  a  t  weti weti nwe k  Kuyie nw  r m  ti bon , ti k  tikp  r n ent  tu ti bo d  m   Kuyie nd  m . ⁸ K  bi  nti s   nt , b  t b  nti s   , k  bi  nti w  t r , k  b  t b  n  a nti k  mes    nkp  , ke ti w  o nsiy   b  s  y  mb  k  ti n   n   ntim  mm nt . ⁹ Ke d  ri ke d  mb  i  ti

yé kε nε ti yé, kε ti wúó mbèè yóó kú kε ti nε fòù, kε ti kpetì, bε mε nyí ti kòù. ¹⁰ Ke caàri ti yèmmè kε diwèì nε ti bo sáà, kε ti wúó nyidawaá nkε ti nε kparikùnko bennìtbè péu, kε ti wúó mbèè í məke dèmarè kε ti nε məke deməou.

¹¹ Ti kəbe, Kədenti kəbe ti í di sònne tìmatì, ti di dómu nè ti yèmmè meməou. ¹² Ti di duómmu ti yèmmè, díi í ti duó ndi kōmε. ¹³ N di náánnè ke dò m bí nyi, ti duónnè di yèmmè ti di duómmè ti kōmε.

Kuwenniku í wënné dibiìnnì

¹⁴ Di báá taunnè dimáà bëè í yé Kuyie. Dëwennire í wënnè desínnè, kuwenniku í wënnè dibiìnnì. ¹⁵ Kirisi í wënnè dibòò, Kirisi kou í wënnè wèè í tú Kirisi kou. ¹⁶ Bè í fiiku yebokè Kuyie ncíëtè. Ti tú Kuyie ncíëtè ntε kù bo tèe miékε, kéndònnè tì wàrimè ke tu:

M bo mbo be cuokè ke be wënné,
ke be te ke bë tu n kəbe.

¹⁷ Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nkε tú:

Yënnè be miékε kécánné.
Di báá káké dëè sǐ,
kè dëe yie nkε n di cœuté,
¹⁸ ké n tú di cice, kè di tú m bí.
Mí nKuyie Mpakédaa mñi mε nyë.

7

¹ N kəbe Kuyie nti dəúnnè yëè nò kó dimàà tú yesààyë nyε, yóunè kε ti mənténè timáà dëè sïnkùnko tikɔñtì nè mεyèmmè, kéyetoo kéndò mpái páí kéndé Kuyie.

Kədenti kəbe cèètəmè kε dè narike Pøøri

² N duónnè di yèmmè meməu, n yí cààrè òməù dèmarè, n yí tanné òməù tidawantì miéké, n yí ciité òməù ke di o kpere. ³ Dè í tú m béis memme ke di kpannè, n di nàkému kë n tú n di duó n yèmmè meməu ke ti wënné, ke yó nwë mmufòmmu miéké nè mukúú mmiékoo. ⁴ N di tâ mediè mmë kë n yèmmè di naatinè, kë m mòke dikòmbùò kë diwèì m bo mesàà ndi kpéí bá nè ti me nféñrìmè.

⁵ N tùòké dìì mònnì Maseduɔnni ke máánè məháárìmè tipütì timəu, n yí nna ke omპè, kénharìnè bie nké yïñkù betəbè. ⁶ Kuyie nkùù õõ bántè wèè yèmmè cààrè, kë kù m bántè kë Titii tuɔkení. ⁷ Dè í tú dè n narike ò tùòkenímè máà kpéí, nè di sòò náríkùnnne mèè botí o yèmmè ò n nàkému di dómè ké n yà nè di yèmmè sòò cààrèmè nè di mòke tìì kõnyauti n kpéí deè te kë diwèì dàké m pí.

⁸ N sòò di wàri dipátíri kékààrè di yèmmè n yí dèmmu, bá kë ñ dèmmu de kó idebìi í oo te, ke yé di yèmmè cààrèmè dimònnì sámìpó nwe. ⁹ Dè n naatimu di mìmònnì n di wàrimè de kó dipátíri dè n é í tú n yé ndi yèmmè cààrè mèè kpéí, de kó meyeñcaàrìmè di tee mmèè kpéí nké kë di cèète ke túnne Kuyie nkù dó ku kòbe mmòke mèè yeñcaàrìmè botí. N tû n yí di cààrè dèmarè. ¹⁰ Meyeñcaàrìmè mèè tu Kuyie nkòmè mè teénnè onítì nwe koò cèèri. De kó meyeñcaàrìmè botí bë õõ í ñdèmmu me kpéí. Kutenkù kuù nkó meyeñcaàrìmè í ceeri onítì mè ò kòùmu. ¹¹ Wénténè kéyà de kó meyeñcaàrìmè miéké Kuyie mpí mmùù tɔmmú, kë dè di yonke, kë di kõmbùòti do, kë dí ndó ké n yà, kéíté kécómmú kédéite wèè dòò meyei, ke benke ke dò ndi í ò kòrmú.

¹² N sòò í di wàri dipátíri wèè dòò meyei nhò kpéí

nyoo ò car w kpi. N di wri k di bo d k de bnk di ti dm mm. ¹³ Di d k de n narikmu, k yl ke n narik di so coutm Titi knrknnne o ymm. ¹⁴ N so di sntem Titi bor ke s nh mu ny ktoo, ko ktoo ke s nd mnk me nd. Nh ndi n mmmu nwe, kndonn n so sntem Titi di bor ke di mnk de ny. ¹⁵ O di d medi mm, k i yl ndi so ò coutm kyie nho ti nk nh d medi. ¹⁶ N ymm di naatinmu, n y di ykk tmat mike.

8

Masedunni kbe k ypr

¹ N kbe n d k di nk Kuyie nd m s mm Kirisi kbe tr y bo Masedunni. ² B n mftm me nt snkm medi n mmm k ti mmk diw medi, ke p medi, b n ti me ncnnm. ³ K ti nd n tim t bo pm, kp k d pt ti wrm. ⁴ Ti do yetro ke ti b nke t yu k t mnk p ti kpe Kirisi kbe b bo Sudee k kutemp mmike. ⁵ Ti do ket kdu ntm ndi Kuyie nkndnn Kuyie ndm, ke n ti du tim, ke p k d pt ti ymm do d nt yo p k d mmam. ⁶ De te k t bt Titi ke t w wtoo ksot kyknnne di knt, kde mutmm ò ket m. ⁷ Di t bketib demu de mike, ke d Kuyie mmedi, nke mke b no nke n Kuyie nnnt, n b no nke t ti nk di knt yau, ke di ti d medi. K n y ke d ndi bo nt bketib b p mb mike.

⁸ N y y ndi p n muwrm, n d k di nk btob p mm bot nku, ke d yknnne di knt

ke di bенke di dómè Kuyie. ⁹ Di yému ti Yiè nYesu di dò mèè sàà, wenwe wèè do tú okpààtì ke yie nticítì ke di kpàrikùnne.

¹⁰ N di náá n yémmè dòmmè mmε, dè wennimu ke dò ndi səoté kempää, ke yé dñi yàà yàmè de kó meyémmè kékété di bo pámè. ¹¹ Di keté de kó mutɔmmú nè tikɔnyauti nti, səoténè kéké mè dèè nè diwèì, kempää ndi bo na kēpämè. ¹² Kàa pā nè a yémmè məməu, bá kéké dè í dēu Kuyie nhɔɔ cəutému, Kuyie nwéí a məke kéké dè māmè mmε.

¹³ Bè í yé ndi pā betəbè kémənté di mómməmbε, bε yé ndi totému. ¹⁴ Di məkəmu yé, dí nteennè bëè kpa, kéké bëè naa məke kéké di kpa bëè di teennè. Bè de ntú di toté. ¹⁵ Kéndònńe ti wàrimè kéké tú:

Wèè do ɔɔ kou péu
o kpere do ɔ i nsùá,
wèè kou sámþó
o kpere mε ndo ɔɔ í nhò dònté.

Pəɔri tɔmmè Titi nè o népobè

¹⁶ Ti səntí Kuyie nkuù teennè Titi kòò di dó ti di dómè. ¹⁷ Ò yiemu ke bo kətoo di cie, dè í tú ti ò nàkémè máà, ò do dómu o mómmuɔ kéké di yà. ¹⁸ Ti ò neínnènko ti népo wèè náá Tináańsààtì kéké Kirisi kəbe bəməu ò səntí. ¹⁹ Kirisi kəbe bëè ò tāaté kòò bo ti cie nkéké ti kətenè yepärè Sedisadəmmu. Kéké yéè déukùnne Kuyie nyètìrì kéké bенke ti dómè kénteénnè titobè.

²⁰ N yí dó kénto de kó idíítí dieyì m máà bë yàà bo n wátí mèè kpéí. ²¹ Ti í wanti dèè wenni Kuyie nyìlkéké máà, ti dó dèè wenni dèndé Kuyie nnè bənìtibè iìkéké.

²² Ti yíé kéké tɔnko ti népo wèè, ti ò yàákému kucε mèpέu kéké sō nho kɔntì yau, kéké né dəke yaukéké di

mmònnì ò tâ mèè kpéí. ²³ Mí nnè Titi tû wë nkè pî mmutõmmú di kpéí, kè betobè, Kirisi kôbe bëè bë tâaté, kè bë pî mmutõmmú ke déukùnko ti Yiè nYesu Kirisi yètìrlì. ²⁴ Benkenè be, di bë dómè, kè Kirisi kôbe tîrèe banté mùù te ke ti di sântí.

9

Kuyie nti pâa nkè ti bo mpâammu

¹ Dë ténke í békú n di wâri yepârè bë pâa nyè Kirisi kôbe bëè bo Sudee ye kpéí. ² N yému di dómè kë bë teennè, ke di sânté Maseduonni kôbe borè, ke bë nàké ke tú nè yâkení nwe Akayii kôbe dómè kâpã. Di kó tikñyauti ti yáukùnne besükûbè kânti. ³ N tânko ti kôbe bië nkè dô nni nsô ndi bâátí ke dëèmu, kè n di sânté dìi sânni ntú dimómmønni. ⁴ Kè dë dò Maseduonni kôbe mabè bo n neinè kë bë sô ndè í dò mbè nàkémè dë bo naá nti kó ifei kë m báá yí di kpéyi. ⁵ Deè te kë n tânko ti kôbe kë di bo tú nyepârè di ti nàké yèè kpéí. Nè di pârè mièke nkè bë bo bantémè di pâmè nè meyèmmè memâà.

⁶ Di yému ke dò nkâa buotí sámþó a sô kôñ sámþó nwe, kâa buotí mediè nha kôñ mediè. ⁷ Bá wè wè pâ o yèmmè dò nwèe pâ kë dë mmamè, ke báá pâ këdeè këdemmu yoo dë ndònnè muwêrimú, ke yé Kuyie ndómè wèè pâ wènwe nè o yèmmè memøu. ⁸ Kuyie mmâkemu muwêrimú ke bo di pâ kë dë nsû kë ndi sànnè késúó nkè di dâò betobè mesâà. ⁹ Kéndònnè ti wârimè ke tú:

Kù nitimu ke pâa mbeciribè sââ.

¹⁰ Kuyie nkùù sô duó nhotenkútì tidibotì kénte kòo kôñ mediè kâpété kényo, kù bo ndi yéutí tidibotì kénte kë dë kòtirí ke di nìtì dòke deuke. ¹¹ Kuyie

nyóó di pãmu mediè, nkè di múnkeè pã mediè. Kè ti kôtenè di pârè Sudee kè bëe sântè Kuyie nyé kpéí.

¹² Kè yé yepärè di pâa nyé í teénnè Kirisi kôbe máà, yé yó ntemu kè bëe sântè Kuyie. ¹³ Di pârè yé yóó bënke di tú bë, kénte kè kusükùu déukùnne Kuyie nyètìrì, di yié mmèè kpéí nTináañsàdtì kë totírnè di kpere betobè. ¹⁴ Be yèmmè bo ndi naatinè kè bë ndi báánnè Kuyie nkù di dòò mèè sàà ndiemè kpéí.

¹⁵ Nsântínè Kuyie ku pânnì dierì kpéí.

10

Poɔri náké tì bëè ò wàtìrì

¹ Mí Poɔri mîi dó ké di béinnè. Mí nwèè yòò nKirisi n dòò mèè sàà nkpéí, kéndònnè di miekè bémabè tumè nh ñ nyòò n di bonè dìi mònnì kédété kékpenke. ² Báá duónnè kè n kotoo dìi yiè di cië kè n náañti nkpeñní, n yí yó nnáánnè bëè yèmmè dò n dæori nè onítì kó mæciì nkè yïékù. ³ Ti tú benítibè mbe, ti né í maù nè onítì kó mæciì. ⁴ Ti kó tikpàrinentì í tú kutenkù kuù nkpeti, ti tú Kuyie nkpeti nti kë kpeñní, kë bo na këpönte sicëkperí.

⁵ Ti ti nkòùnè meyáabísíyèmmè nè sifeí kôme, dëè ti dítìnko Kuyie mbíékè. Ti ti mpünnè menitiyèmmè kë me niù Kirisi borè, kë mè yié nho kpeti. ⁶ Kè di yie ndìi mònnì ti kpeti ti bo kpetínné bëè yetírì Kuyie nkpeti.

⁷ Bè wèí dëè wènni dëndë fenønfè. Kòò moù yèmmè dò nhò tu Kirisi kou, wè nyé kë dò nti múnke bë ntú. ⁸ Di yèmmè dò m pâtì Kuyie nni niímmè kpéí nkè. N do dòmmu këmpotì kë dëè pëëté memmè bá ifei bá nni mbo, kë yé Kuyie kuù n niímmè kë m bo pí mmutõmmú kë di kpénkùnne, dë í tú n yóó di

bɔ. ⁹ N yí di wãũ yepáte kè bo donné di kãmbùđtì. ¹⁰ Bèmabè nàá nke tú: M páte náaňtì õ nkpeńnì kε yóù, kè n né kòtoo nni ncñnnì ke náá nke kóó nkóó nkè dè dò mmesémmè kpere. ¹¹ Wèè nàá mmemmmè wè nyé ke dò n di wãũ tì nè nh ñõ kotoo kénnaáá ntì dè í cãáá.

¹² M báá na kémbeúnè m máà bëè yèmmè dò mbè deu. Bè tu tiyeintì ntì ke erinè bémáà betobè. ¹³ M báá na kénsäntí m máà kè dëe pëëté Kuyie nni mbenné nè dè, n yó nsäntí m máà Kuyie nni mbennénè dè nde. Dëè tú m bo kotoomè di cië. ¹⁴ N na nyí n dòò n do í dò nkédøò dè nde kè n do í kòtoo di cië, mûi me nkòtoo di cië ke di nàké Kirisi kó Tináaňsàatì. ¹⁵ Ti í dó kémpotinè betobè pí mmùù tõmmú. Ti dó di tákumè meë kpenke, kè n tõmmúu yíé kédeuke di cuokè, mù né báá pëëté Kuyie nyé mmù móberínè dè. ¹⁶ De kó difñnkúò m bo na kénáké Tináaňsàatì yehékè teyè òmøù mu nyí nàké yè, n yí dó n sœté òmøù pí ndè mutõmmú.

¹⁷ Wèè dó kémpotì wè mpotì nè Kuyie nhò deetémè. ¹⁸ Kuyie nsäntí wè weè tu onítì dè í tú wèè säntí omáà.

11

Pɔɔri nè bɛsoùmbè

¹ Ké di bo na kéminné kè n nàké kuyéinkù tẽmè di minné. ² N di dó mediè mme kè dè n yóù, kè de kó kuyonku tú Kuyie nkøku. Di dònné isapùmbí nyi, kè n di waá ndi døù Kirisi, kè dó di nwe nwetí omáà. ³ Ké né yïékù bë bo di sukumè kè di ò yóù. Kéndònnè fewààfè do soutémè Efú kóò fétinne. ⁴ Di í yetírí tìmatì, bá kè bë di nàké Kirisi tøù møù kpëti, di ñõ yiemu, kè bë di nàké dibøò kpëti di baa yienko, kè

bè di nàké tìi càánnè Muyaánsààmù nè Tináaànsààtì kpèti, di baa tó yienko.

⁵ N yèmmè í dò n kẽnìnè di tú bè Kirisi kó yetɔrè di eyè. ⁶ Kè dè yèmmè n yí nō nkè náá, n né yému Kuyie nnáaàntì páíí ke tì ndi nàké.

⁷ Meyei mme n kẽkùnnemè m máà ke di nàké Kuyie nnáaàntì fààrè ke di bo kpenkaà? ⁸ N yóú kè Kirisi kòbe n tɔ, kè m bè kòte, ke bo teénnè dímbe. ⁹ N sòò bo di cie kòò məù í n tɔ. N kpere dèè dìì mònñì, kè ti kòbe Maseduønni kòbe beè kòtení ké m pã dèè kó dimàà n dòñté. Di kóò məù sòò í n tɔ, m me nyí dó òməù n tɔ. ¹⁰ Nè Kirisi timómmønti yiè nwèè bo m mièke ò kpéí, m báá yie nkè de kó disánnii nóóté n yïnkè Akayii kó kutempë nkumøu mièke. ¹¹ N yí di dòmu deè te kè m béi memmaà? Kuyie nyému n di dómè.

¹² N dòòmè n yóó nsøké ke me ndøori. De mònñì bèè wanti kémpøtì bè píñmè mutɔmmú ke ti dònnè, bè báá pété bè bo mpøtinè mù. ¹³ De kó benítibè tú besoùmbè mbe ke dòò bémáà Yesu tɔrè. ¹⁴ Dè í dò nkè ti di, dibøò mómmønni ññ namu kédøò dimáà Kuyie ntɔnni. ¹⁵ Dè í yóù dibøò kó betɔmbè bo dòòmè bémáà Kuyie nkó betɔmbè, bè né yóó yàmu de kó mucɔñtimu diyè marì.

Pøøri fèñtémè

¹⁶ M bo yié kébéi nkè dò: Ómøù bá nni nhwúó nkuyéinkù, kè di me nni nhwúó nkuyéinkù nku, yóunè kè nnáké tiyéinnáaàntì, ke múnkees fómmú sámþó. ¹⁷ N dó ke béi ntì í tú ti Yiè nkpeti, tiyéinnáaàntì ntì. Dè dò n fómmúmu kè n yóó fómmú. ¹⁸ Betøbè fuommu, kè be yèmmè dò mbè yé dèmarè,

m múnke bo fómmú. ¹⁹ Díndi bèè yèmmè dò ndi ciì, di yie tiyeìnnañti, ²⁰ ke yie nké tú bε kó tidaatì, ke yie nké bε di soú nké tóú di kpεrε, ke yie nké bε di senku, ke yie nké bε di bemmù. ²¹ Di naatimu di túmè n cīnni, ifei iì tì nni mbonè n yí namè ke dòò bεtəbε dòòrimè.

Mùù te kε bεtəbε suo m múnke mù mòkεmu. N náá tiyeìnnañti nti. ²² Kε bε tu Ebedeebε mbε m múnke we ntú, kε bε tu Isidayεeribε mbε, m múnke we ntú, kε bε tú Abarahammu kó iyaàbí nyi, m múnke de ntú. ²³ M bo yíé kénaké tiyeìnnañti. Kε bε tu Kirisi kó bεtəmbε mbε, m múnke we ntú ke pī mmutəmmú ke bε pεsté, kε bε n kpetínné kuce mèpεu, ke m puotí kuce mèpεu, kε n kàáté mukūú nkuce mèpεu. ²⁴ Kε Sifubε m puotí kuce mènùmmù didáù sipisitāati nè mèwei. ²⁵ Kε Odommu kòbe m puotí kuce mètāati, ke m bùstí yetárε kuce mènàà. Kε n dìu nè bátóò kuce mètāati, kέmməke menie mmiékε kuyie nku máà, keyenké kέmáà ke deitínè kudabekù kó diwétirì. ²⁶ N cemmu mīékε kε n kàáté mukūú nyikó mmiékε, Sifubε nè bèè í tú Sifubε bε mīékε, yεhεkε mīékε nè depaa mmiékε, dàmēèrì mīékε nè bèè soú nkε tú bε tu Kirisi kòbe bε mīékε. ²⁷ Kε pī mmutənyonkumu ke fεsté, ke wenté inuə, kε dikònni m pī nkε sinéyεi m poté, kε m mònté tidiitì ke boú dinùù, ke mònté tiyàatì kε muséé nni mpoté. ²⁸ Kε nní mme ndò nkε wεtε kétotí n yèmmè Kirisi kòbe bεmou kpéí. ²⁹ Kòò mòù í kpeóni muwedəummu mīékε n yèmmèe caàrε, kòò mòù do mεyεi mmiékε dè nni yóù.

³⁰ Kε m bo mpotì nni mpotinè n cīti nti. ³¹ Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cicε wèè tu mesàà nyiè nsāñ, ò

yému n yí soúmmè. ³² Okpààtì Adetaasi kó dimònnì, kè nni mbo Damaasi kè kùmàndáà duó nkè bëè bàa dilihì kó yebòrè ke bo m pí. ³³ Kè bë mè nni n cùnnè dimámmuyàà kuduotí kó tèbòtè, kè m bë yenténè.

12

Kuyie mbenké dè Pøori

¹ Dè í wènni a bo nfuommè. N né dò kéyíé tìmatì ntì Kuyie nni mbenké dè nè kù n dák ntì. ² N yé Kirisi kou mòù nwe Kuyie ndo tòóté wè ke dèkènè këñkè, dè mòke yíe nyebie ntépiítè nè yènàà. Kù mènke do ò tòótémáà, dè ò dòò tidòunì ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ³ N yému ke dò nkù ò tòóté ke kònnè diwèlheì. Kù mènke ò tòótémáà, dè ò dòò tidòunì ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ⁴ Debòrè kòo keè tináańsààtì matì, onìtì í yóó na ke bái ntì, onìtì keté ke í dò nké tì bái. ⁵ Mìì tu dè kóo nìtì, ke na nna kémpòtì. N né dò kémpòtinè n cítì ntì. ⁶ Kè n do dò n na mpòtimu, dè me na bá ntú siyáàbísí, ke yé n náammè mómmu nwe. N né yóumu kédó n dòòrìmè nè n náañtì dèè bénke n tú wè, kòò mòù bá nni nwúó nké dò n deu.

⁷ Kuyie nyóu kè dibòò nh ãnné mumòmmú yonkumu, kè m bá mmòke tefentè nè kù m bénke dè kpéí. ⁸ Kè n kù bántè kuce mètãäti ke tú kù m miékùnné. ⁹ Kè kù ñ tèñné ke dò: N kó mesàà nda bonè kè dè sànnèmù, nh õõ pí mmutòmmú onìtì cínnì dìì mònnì ndi. Dè te kè dè n naati n cínnìmè kè Kirisi kó muwérímú bo nni mbonè. ¹⁰ Dè n naatimu n cínnìmè, kè bë n sàá, kè n féñko, kè caari n yèmmè Kirisi kpéí, kè yé n cínnì dìì mònnì ndi n kpeñnímè.

Pœori dómè kékoté Kôdenti metâámmè

11 Dû te kë ñ nàké tiyeinnáaňtì ke fòrmumú, dû do dò nké nni nkómmú. Bá kë n yí tú òmou di yé mbèè tu Yesu tõrè dieyè, bë í mpësté mmùmamù. **12** N fëürì ke mi nké dòò tìl dietì di cuokè tiì bënkú n túmè Yesu tñnnì. **13** N dòò ba Kirisi kôbe tîrè teyé ke í më ndi dòò? Kë n càarè di í n tômè mme, n cîénnè.

14 N kôtoo di cie kuce metâámmè mme, n yí dò di kpere marè, n dò dímbé di mómmombé ibí iì ɔɔ í mpií i yembè, i yembè beè ɔɔ i pií. **15** Dè n naatimu m bo di duómmè n kpere demou keduó m máà ke di teennè. M me ndi dómè mediè di bo nni ndó sámþóàà?

16 Di yému ke dò ndi í n tø, kë bëmabè yèmmè dò n dòò mëciì nké di di kpere. **17** Yáà n nàké n tñnkó bëmbé kë bë di ciité? **18** N tñnkó Titi nwe nè ti kou di yé wè beè di ciitáà? Mí nnè bë ti wë mmeyèmmè mémáà ndi nè ti pí mmèè botí mutómmú.

19 Kë de yèmmè di yèmmè ndò n náá mmié nké dò kébenke n wennimè mme. Dè í dò mmëmmë, Kuyie nyému n náámmè Kirisi dómè mme, ke bo di kpénkùnne di tákùmè mieke. **20** N yïèkù m bo tuókoomè kénsó ndi í døòri n dómè, kë m múnke døò di í dómè. N yïèkù m bo nsómmè di kpaá ke ɛënnè ditobè, kë di mieke péi ditobè, kë di sáá nditobè, kë náá ntisinténáaňtì, ke maké sifeí ke kôónnè ditobè. **21** N yïèkù m bo tuókoomè kénsó mbèè dòò meyei mbè kpaá sôké mufòmmu yému mieke ke døòri di dómè. Kë Kuyie nni ndií nyifei kë n yèmmèe caarè ke n kômmú be kpéí.

Pɔɔri wàrimè Kòdènti kòbe ke tú bèè wénté bëmáà

¹ Kuce metáámmè mme n kòroomè di cie. Ti wàrimu ke tú kè bë wátìrì òmøù dí tì tñnté bënitibë bëdëbë yoo bëtäati lìkè bëè yà. ² N sòò bo dìi mònni di cie kuce medérímmè këcaummu bëè dòò meyei, nkéwëte kë bë cau bá n yí me mbë bonèmè bëmbë nè bëtobë ke tú n ténkë í yóó cíé nhòmøù m bo tuokoo dìi mònni di cie. ³ Kè di dó kényà dëè bënkú dëndë ke dò nKirisi náá m mieke di bo dë yà. Kirisi í cínnì ò bënkúmu o wërimú di cuokè. ⁴ Ò do cínnìmu kë bëè ò baaké kudapäätí kòo yáñté nè Kuyie nkó muwërimú, ti múnke cínnìmu ò do dòmmè, kë Kuyie nkó muwërimú né ti bonè mù do ò bonè mëè botí, kë ti pí mmutömmú di cuokè.

⁵ Wénténè dimáà kényà kë di tákùmè fiíkú, kényááké dimáà kényà kë Kirisi bo di mieke, kë di yááké ke sô nhò í bo di mieke di yëkemu. ⁶ N yëmmè dò ndi yëmu n yáákémè m máà ke yà Kirisi bomè m mieke kë n tu o kou. ⁷ M báámmu Kuyie nke di báá dòò meyei, n yí dó m benke n nòmmè, bá kë n yí tú òmøù di ndɔéri mesàà. ⁸ M báá na kényete timómmɔnti tìi tu Kuyie nkpeti, n ti ndó. ⁹ Dè ñ nni nnatimu n cínnì dìi mònni kë di kpeñni. M báámmu Kuyie nke tú kù dòke di kpénkùnne ku kó kuce mieke. ¹⁰ Deè te kë n di wàri dipátiri ke kpaáo, kë dë bo yie nkë n tùòkoo m báá di kpannè. Kuyie nyí n duó mmuwërimú kë m bo di fëü, kù mù nni nduó nkë m bo di kpénkùnne mu kó kuce mieke.

¹¹ N kòbe dë ndi naati, kë di nkótírí Kuyie nkó kuce mieke, ke nyáúkùnko ditobë kòntì, kénwë ndinùù, kénnaatìnè ditobë. Kuyie nkùù ti dó ke ti duó ndiwèì kù ndi bonè.

12 Dəunè ditəbè məsàà. Kirisi kəbə bəməu bèè bo diɛ mbè di dəunkoo.

13 Ti Yiè nYesu Kirisi kó məsàà nní ndi bonè, kè Kuyie nni ndi dó, kè Muyaánsààmù mùù ti taunko kè mù ndi bonè diməu.

**Bibiri Kuyie Nnáàñtì Pátíri
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin**

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16